

Sprendimas sujungtose bylose C-708/17 *EVN Bulgaria Toplofikatsia* /
Nikolina Stefanova Dimitrova ir C-725/17 *Toplofikatsia Sofia* /
Mitko Simeonov Dimitrov

Pagal Sąjungos teisę nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriose numatyta, kad kiekvienas bendraturčiams priklausančiame pastate esančio buto savininkas privalo prisidėti dengiant bendrojo naudojimo patalpų šildymo išlaidas

2019 m. gruodžio 5 d. priimtame Sprendime *EVN Bulgaria Toplofikatsia* (C-708/17 ir C-725/17) Teisingumo Teismas nagrinėjo nacionalinės teisės nuostatų šilumos energijos tiekimo srityje suderinamumą su Sąjungos teise ir nusprendė, kad pagal Direktyvą 2011/83 dėl vartotojų teisių¹, ir Direktyvą 2005/29 dėl nesąžiningos komercinės veiklos² nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriose numatyta, kad bendraturčiams priklausančiame pastate, prijungtame prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo, esančių butų savininkai privalo prisidėti dengiant išlaidas, patirtas dėl bendrojo naudojimo patalpose ir pastato vidaus įrenginyje suvartotos šilumos energijos, nors jie asmeniškai neužsakė tiekti šilumą ir jos nevartoja savo butuose. Dėl tų pačių teisės nuostatų Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal direktyvas 2006/32³ ir 2012/27⁴, reglamentuojančias energijos vartojimo efektyvumą, nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriose numatyta, kad kiekvienam bendraturčiams priklausančiame pastate esančio buto savininkui sąskaitos už tokį suvartojimą išrašomos proporcingai šildomam jo buto plotui.

Pagrindinės bylos iškeltos pareiškus du ieškinius dėl sąskaitų, išrašytų bendraturčiams priklausančiame pastate esančių butų savininkams ir susijusių su šilumos energijos suvartojimu šio pastato vidaus įrenginyje ir bendrojo naudojimo patalpose, sumokėjimo kai šie savininkai atsisakė sumokėti tas sąskaitas. Pastarieji mano, kad nors šilumos energija į jų pastatą centralizuoto šilumos tiekimo tinklu tiekiama remiantis tarp bendraturčių ir šilumos energijos tiekėjo sudaryta tiekimo sutartimi, vis dėlto jie asmeniškai neužsakė centralizuoto šilumos tiekimo ir šilumos nenaudoja savo butuose.

Teisingumo Teismas visų pirma nagrinėjo sąvoką „vartotojas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2011/83⁵, ir nusprendė, kad į šią sąvoką, kaip energijos tiekėjo klientai, patenka bendraturčiams priklausančiame pastate, prijungtame prie centralizuoto šilumos tiekimo, esančio buto savininkai ir daiktinės teisės į jo naudojimą turėtojai, jeigu jie yra komercinės ar ūkinės veiklos nevykdantys fiziniai asmenys. Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad centralizuoto šilumos

¹ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011, p. 64), 27 straipsnis.

² 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22), 5 straipsnio 1 ir 5 dalys.

³ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinančios Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL L 114, 2006, p. 64), 13 straipsnio 2 dalis.

⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 113, 2013, p. 24), 10 straipsnio 1 dalis.

⁵ Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 1 dalis.

tiekimo sutartys priskirtinos prie prekyautojų ir vartotojų sudarytų sutarčių, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83 3 straipsnio 1 dalį, kategorijos.

Be to, Teisingumo Teismas detaliau paaiškino prekės „neužsakyto tiekimo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2011/83 27 straipsnį, nurodydamas, kad vidaus įrenginio (taigi ir bendraturčiams priklausančio pastato bendrojo naudojimo patalpų) aprūpinimas šilumos energija šio pastato bendraturčiams priėmus sprendimą prijungti jį prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo, remiantis nacionaline teise, neturi būti laikomas neužsakytu centralizuotu šilumos tiekimu.

Galiausiai Teisingumo Teismas pareiškė poziciją dėl sąskaitų už šilumos energijos suvartojimą bendraturčiams priklausančiame pastate išrašymo metodo. Jis pažymėjo, kad pagal Direktyvą 2006/32⁶ valstybės narės užtikrina, kad būtent elektros energijos ir centralizuotai tiekiamos šilumos galutiniams vartotojams būtų pateikiami individualūs skaitikliai, tiksliai rodantys jų faktinį suvartojimą, jei tai techniškai įmanoma. Vis dėlto, Teisingumo Teismo teigimu, sunku įsivaizduoti, kad būtų galima visiškai individualizuoti šildymo sąskaitas bendraturčiams priklausančių pastatų atveju, ypač kiek tai susiję su vidaus įrenginiu ir bendrojo naudojimo patalpomis, turint omenyje, kad butai tokiam pastate nėra savarankiški vieni nuo kitų šildymo požiūriu, nes šiluma cirkuliuoja tarp šildomų ar mažiau šildomų arba iš viso nešildomų patalpų. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į valstybių narių turimą didelę diskreciją dėl šilumos energijos suvartojimo bendraturčiams priklausančiame pastate apskaičiavimo metodo, pagal direktyvas 2006/32 ir 2012/27 nedraudžiama tai, kad tokio pastato vidaus įrenginio išskirta šiluma būtų apskaičiuojama proporcingai šildomam kiekvieno buto plotui.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ Direktyvos 2006/32 13 straipsnio 2 dalis.